

ΓΕΙΑ

χαρά στους Πειραιώτες Δημοτικούς συμβούλους και στον λεβέντη το Δήμαρχό τους. Νά μας ζήσουν όλοι πέφα, πέφα. Με τὰ μασκαροκαυώματά τους και τους τραμπουκόκαυγάδες τους μάς απέδειξαν οι άνθρωποι πώς έχουν όλα τὰ προσόντα νά γίνουν και βουλευτές και ύπουργοί ακόμα, αφού μάλιστα έγινε ύπουργός κι ο Λεβιδής πού δεν κατάφερε, ό,τι λόγου τους καταφέρνανε!

Γιά τον κ. Λαμαλά πιά, τον Πειραιώτη Δήμαρχο, πού βάζει τους μπράδους του νά ξυλοφορτώνουνε τους συμβούλους, ούτε λόγος νά γίνεται. Αύτός και Πρωθυπουργός νά γίνει, λίγο θά του είναι πάντα.

ΣΥΣΤΗΘΗΚΕ

δω κ' ένα μῆνα ένας σύλλογος, ἢ ένα «ἀδερφάτσο» — καθώς πολύ σωστά τότε θέλει ο κ. Πάλλης — με τὸν τίτλο «Ἑταιρία τῆς Ἑθνικῆς Γλώσσας» και με σκοπό τὸ ἐξάπλωμα τῆς γλώσσας μας τῆς δημοτικῆς. Πρόεδρος τῆς Ἑταιρίας εἶναι ὁ φίλτατος ποιητῆς Μαλακάσης; και σύμβουλοι οἱ κ. κ. Κ. Χατζόπουλος, Στασινοπούλος, Πορφύρας, και Μάτσας.

Ἡ Ἑταιρία θά πασκίσει νά ξεριζώσει τὴ μωρὴ ἰδέα πούχει ὁ κόσμος γιά τους δημοτικιστὲς θεωρώντας τους ἀγράμματος και προδότες τοῦ ἔθνους — μ' ἄλλα λόγια ὁ σκοπὸς τῆς εἶναι περισσύτερο κοινωνικὸς παρά φιλολογικὸς. Ἡ Ἑταιρία θά βγάλει, μαθαίνουμε, κ' ἐφημερίδα δική της, και θά φροντίσει μ' αὐτήν, καθώς και με διάφορα ἄλλα μέτρα, βιβλία, δημοσίους διάλεξεις κλπ. νά νοήξει τὰ μάτια τοῦ κόσμου και νά τοῦ ἀποδείξει πὼς ὁ ἀγώνας γιά τὴ δημοτικὴ γλώσσα, εἶναι ἀγώνας ἑθνικὸς πού πρέπει νά τὸν ἀγκαλιάσει ἀλάκερο τὸ ἔθνος γιά νά βγάλει ἀπὸ τὸ σκότος τοῦ πνευματικοῦ ἀσκαλισμοῦ και νά δει κι αὐτὸ μέρες φωτεινὲς κ' εὐτυχισμένες.

Γιά κάτι τέτιο, θαρροῦμε, ἀγωνίζεται κι ὁ «Νουμάς» δυὸ χρόνια τώρα. Γι' αὐτὸ κ' ἡ χαρά του εἶναι μεγάλη πού με τὴ σύσταση τῆς Ἑθνικῆς αὐτῆς Ἑταιρίας ἀποχτάει τέτιους δυνατοὺς κ' εἰλικρινεῖς συμμάχους κι ὁδηγούς.

Ὁ κ. Πάλλης μάς γράφει, πὼς ἀν τοῦ χρειάζεται. Ρητὸ τοῦ Ἀδερφάτου, ἀς βάλει

στὴ βοῦλλα του τὴ λέξη ΘΥΣΙΑ, γιατί με θυσιές μονάχα οἱ τέτιοι ἀγῶνες πετυχαίνουνε.

ΠΟΛΥ

βιαστικὰ μεταφράστηκε και βιαστικὰ τυπώθηκε στὸν περασμένο «Νουμά» τὸ ἀρθρο τοῦ Ψυχάρη ἀπὸ τὸ «Χρόνος», καθώς μάς ἤρθε τὴν τελευταία στιγμὴ γι' αὐτὸ, ἐδῶ κ' ἐκεῖ, ἡ μετάφραση χρειάζονταν κάποιο δούλεμα, πού σωστὰ νά δίνει τὸ νόημα τοῦ καλοδουλεμένου πρωτότυπου. Ἐπειτα τυπώσανε και κάποια λαθάρια πού εὐκολὰ καταλαβαίνονται. Ὁ μόνος παράγραφος πού πρέπει νά ξανατυπωθεῖ βρίσκεται στὶς γραμμὲς τοῦτες:

«Και πολὺ σημαίνει νά γνωρίσουμε τί ἀναπάντεχο μπόρει νά συνεισφέρει με τὴ φιλολογία του, και τί ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον μπόρει νά μάθῃ στὶς ἄλλες φιλολογίες ὁ λαὸς αὐτὸ κτλ. κτλ.»

ΤΑ ΣΧΑΡΗΚΙΑ

Στὴ σκαὶ τοῦ ἀδερφοῦ μου

Στὶς ξενιτιδὲς τὰ τριτάτα
Παντέρημος γυρνῶ, βουδός, οδυσμένος,
Κανείς δὲ συμπονεῖ στὴ θλίψη μου,
Ξένος κι ὁ πόνος, ὡς ἐγὼ εἶμαι ξένος.

Με τὴν καρδιά μου σύντριμμά
Στὴ θωρακιά μου κάμαρα γυρίζω,
Χίλιες τὸ νύχτ' μου ἰδέες τυραγοῦν,
Μέρες παλιὲς θυμοῦμαι και δακρύζω.

Και κεῖ πού ἡ σκέψη μου σ' ἐδῶ
Σταμάτησεν, ὦρθε, κι ἄλυσσοδεθῇ,
Φαρμακερὴ μοῦ φέρουνε γραφὴ,
Μαχαίρη, πού τὰ σὼθῃκά μου ἀλᾶθει.

Κ' ἐντὸς μου κόβεται ἡ πνοή
Και πλημμυρεῖ στὰ μάτια μου τὸ δάκρυ,
Σὰν εἶδα, πὼς και σὺ μάς ἀφῆδες
Και φτερωτὸς τὰ οὐράνια πῆρες μάκρη.

Πυκνὲς φωνές, σχαρήκια, ἀκούω τριγύρα
Νά μοῦ ζητοῦν γιά τὴ γραφὴ, πού πῆρα
1904.

ΠΕΥΚΟΣ ΟΡΕΙΝΟΣ

Η ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ

Τώρα ὑπερὰ μου ἔτυχε ἐρκακίρῶ νά σερβιρίσω ἓνα μηχανικὸ μηχανισμό πού ὄχι μονάχα φωτογραφεῖ τηλεγράφημα, παρά εἶναι κι ὁ γληγορώτερος τηλεγραφικὸς τοῦ κόσμου. Και σιμὰ στὴ γληγοράδα του, ἀπορεῖς και με τὸν τρόπο πού δουλεύει. Εἶναι σοφισμα διὸ Οὐγγρων, τοῦ Ἰωσήφ Βίνα, πού ὁ κακίμενος πέθανε μόλις μάς ξετέλειωσε τὸ μηχανήμα του, και τοῦ συνεργάτη του Ἀνατόλη Πολάκ. Τὸ τηλεγραφικὸ τοῦτο σύστημα κρατᾶ: ἀναστατωμένο ὅλο τὸν ἐπιστημονικὸ κόσμον Ἑβρώπης κι' Ἀμερικῆς, και τ' ἀγγλικὰ ταχυδρομεῖα λογαριάζουνε ἀμέσως νά τὸ παραδεχτοῦν.

Κάθε τηλεγράφημα κατὰ τὰ σημερινὰ συστήματα περνᾶ τρία σκαλοπάτια. Πρῶτα πρέπει κάθε γράμμα νά μεταφερθεῖ σὲ σημάδια ἀντίστοιχα, και σὲ σημάδια σὲ κινήματα πού παράγουν κύματα ἡλεκτρικά. Ἐπειτα τὰ κύματα πρέπει νά σταλθοῦν ἐπὶν σταθμὸ ὅπου εἶναι νά παραδοθεῖ τὸ τηλεγράφημα. Τρίτο σκαλοπάτι εἶναι τὰ κύματα ἐκεῖ νά ξαναγίνουν κινήματα πού δευτερώσουν πάλι τ' ἀρχικὰ σημάδια, ἀπ' ὅπου γράφονται οἱ λέξεις στὰ συνειδημένα ψηφία τῆς γραφῆς. Ὁ τηλεγραφισμὸς εἶναι καταντᾶ ἀργουλή δουλιὰ, περιορισμένη ἀπὸ τὴ γληγοράδα πού στὸν ἀρχικὸ σταθμὸ γίνονται τὰ σημάδια και πού στὸ ἀντικρινὸ σταθμὸ ξεσηκώνονται ἀπὸ τὸν ὑπᾶλληλο πού τὰ λαβαίνει. Ἀπὸ τὰ τωρινὰ συστήματα, τοῦ Μόρσου ὁ μηχανισμὸς εἶναι πέρα πολὺ ἀργός, τοῦ Χιούκ (Hugues) στέλνει ὡς 1200 λέξεις τὴν ὥρα. Τοῦ Χέστωνα (Wheatsstone) τὸ σύστημα (πού κατὰ τὴν ἀρχικὴ ἀκρὴ τυπᾶς τὰ σημάδια σὲ κορδέλλα με τὸ χέρι, κι' ἀφτὰ μόνον τους τότες ταξιδεύουν ὡς στὴν ἀντιθετὴ ἀκρὴ και τυπώνονται με κουκίδες και πᾶβλες) καταφέρνει νά δώσει ὡς 30,000 και 36,000 λέξεις τὴν ὥρα.

Μὰ τὸν Οὐγγρων τὸ μηχανήμα πού εἶπαμε σφεντορίζει ὡς 40,000 και 45,000 λέξεις τὴν ὥρα. Νά πὼς γίνεται τὸ θάμα ἀφτὸ τ' ἀπίστευτο

Πρῶτα πρῶτα τυπᾶς σὲ μιὰ κορδέλλα μερικὲς τρύπες, πού ἀν και φαίνονται στὴν ἀρχὴ μπενδεμένες, ἀντιστοιχοῦν σὲ κάθε χρειαστὸ σημάδι. Ἀφτὸ γίνεται με ἡλεκτρομαγνητικὸ τυπομήχανο (typhewvilev) πού βγάζει ὡς 3,000 λέξεις τὴν ὥρα. Μπορεῖς, ὅπου θέλεις, νά τὸ μεταχειριστεῖς

Κρέων

Αὐτὸ, παιδί μου, πάντοτε νάχῃς μες στὴν καρδιά σου,

Ὅλα νά ὑποχωροῦν γιά σὲ στὴν πατρικὴ τὴ γνώμη. Γιατί γι' αὐτὸ κ' οἱ ἄνθρωποι ἀποθνήσκουνε νάχουν Παιδικὰ μέσα στὰ σπίτια τους, ὅπου νά τους ἀκούνε, Πού νά ἐγδοκιοῦνται τὸν ἔχτρο μ' ὅ,τι κακὸ μπόρει

Και νά τιμοῦν τὸ φίλο τους, ὡς τὸν τιμοῦν οἱ ἴδιοι. Ἀλλ' ὅποιος ἔκαμε παιδικὰ, πού δὲν τὸν ὠφελοῦνε, Σὰν ἄλλο τί μπορεῖς νά πῇς, παρά πὼς ἔχει κᾶμει Γιά τὸν ἑαυτὸ του βᾶσανα, γιά τους ἔχτρούς του

Τὴ φρονιμάδα τὸ λοιπὸν, παιδί μου, μὴν πατήσης Ποτὲς ἀπὸ ἐπιθυμίαν, ἐσύ, γιά μιὰ γυναῖκα, Ξέροντας κρύο ἀγκυλιάσμα πὼς θά νά καταντήσῃ Κακιὰς γυναίκας συντροφικὴ γιά σπῖτι και γι' ἀγάπη Εἶναι πληγὴ χειρότερη, παρά ἓνας κακὸς φίλος; Μὰ ἀφού τὴ ρτύτῃς σὰν ἔχτρον, ἄρῃσε αὐτὴν τὴν κόρη

Νά βορῇ γυμνὰ νά παντρευτῇ ἐκεῖ στὸν Ἄδην κάτω. Γιατί ἀφού τὴν ἐπίσῃ, μονάχα αὐτὴν ἀπ' ὅλους, Πῶς πάτησε στὰ φανερά τὰ διαλαλῆματά μου, Δέο θά βγῶ ψεύτης τῶρα ἐγὼ, παρά θά τὴ σκοτώσω!

Μὰ ἀν δὲ μ' ἀκούν οἱ συγγενεῖς, ποῖς τότε θά μ' ἀκούσῃ;

Γιατί ὅποιος μες σὲ σπῖτι τοῦ εἰν' ἄντρας τιμημένος, Αὐτὸς και δικίος θά φανῇ και μες στὴν πολιτείαν. Και τέτοιος ἄνθρωπος θαρρῶ, πὼς βέβαια θά νά ξέρῃ Τὸ ἴδιο καλὰ νά κυβερνᾷ, καλὰ νά κυβερνιέται. Κι' ἀν πάλι κάποτε βρεθῇ στὴν τρικυμία τῆς μάχης, Πὼς θά νά μείνῃ σύντροφος πιστὸς κι' ἀντρεωμένος. Μὰ ὅποιος τοὺς νόμους τοὺς πατῆρ, ἢ θέλει νά προσ-

Σ' ἐκείνους ὅπου κυβερνοῦν, ἐμένα δὲ μ' ἀρέσει. Μὰ ἐκείνον πού τὸν ἔστησε ψηλὰ ἡ πολιτείαν, Και στὰ μικρὰ νά τὸν ἀκούν και στὰ μεγάλα πρέπει. Κ' εἶναι κακὸ χειρότερον ἀπὸ τὴν ἀναρχίαν; Αὐτὴ, και πολιτεῖες χαλινᾷ αὐτὴ, σπῖτια ρημάζει. Αὐτὴ, τὴν ἀτιμὴ φυγὴ γεννᾷ μέσα στὴ μάχη. Ἀλλ' ὅποιος εἶναι φρόνιμος, τὸν σώζει ἡ πειθαρχία. Γι' αὐτὸ νά ὑπερασπίζεται πρέπει κανεὶς τὴν τάξιν, Κι' οὔτε νά τὸν νικᾷ ποτὲ κανέναν μετὰ γυναῖκα. Μὰ ἀν πρέπει νά ξεπέσωμεν, ἄς πέτωμε ἀπὸ ἄντρα. Κι' ἄς μὴ μάς ποῦν πῶς ἀδύνατους ποτὲς ἀπὸ γυναῖ-

Κορυφαῖος

Ἄν δὲ γελιοῦμαι τώρα ἐγὼ, ἀπὸ τὰ γεραστέα, Μοῦ φαίνονται σὰ φρόνιμα πὼς εἶναι αὐτὰ πού λέγεις.

Αἰμων

Πατέρη, οἱ θεοὶ τὸ λογικὸ χρειζοῦν στοὺς ἄνθρώπους, Ἀπ' τὰ καλὰ τὰ πράματα καλύτερον ἀπ' ὅλα. Και πὼς δὲ λὲς αὐτὰ σωστὰ κι' οὔτε νά πῶ μποροῦσα, Κι' οὔτε θά τῷθελα ποτὲ. Μὰ κι' ἄλλοι ὅμως μποροῦνε Μιὰ γνώμη νάχουνε καλὴ. Μένει λοιπὸν μοῦ πρέπει Γιά σένα νά παρτηρῶ τί λένε και τί κάνουν. Και τί ἔχουν νά κατηγοροῦν. Γιατί ὁ λαὸς οὐδᾶται Μπροστὰ σου λόγια γιά νά πῇ ὅπου δὲ θά σ' ἀρέσουν. Μὰ τέτοια πράματα μπορῶ ἐγὼ κρυφὰ ν' ἀκούω, Πὼς οἱ πολῖτες κλαίγουνε γιά ἐτούτηνε τὴν κόρη, Πού χάνεται τῶς' ἀδίκῃ γιά ἔργα δοξασμένα, Αὐτὴ πούν' ἀθώωτη ἀπ' ὅλες τίς γυναῖκες. Αὐτὴ ὅπου δὲν ἄρῃσε τὸ φίλτατο ἀδερρὸ τῆς, Ὅπως ποιεῖ στὸν πόλεμο, χωρὶς ταφὴ νά μείνῃ, Και τὰ πούλια και τὰ σκυλιὰ τίς σάρκες του νά φάνε. Και δὲν τῆς πρέπει τὸ λοιπὸν χουστὴ τιμὴ γιά ναῦρη; Τέτοια κρυφὰ παρὰ πονὴ ἀπλώνονται στὴν πόλιν. Ὅμως ἐγὼ, πατέρα μου, δὲν ἔχω κι' ἄλλο πρᾶμα, Ἀπὸ τὴν εὐτυχίαν σου γιά με πῶς τιμημένο. Και τ' εἶναι μεγαλύτερο γιά τὰ παιδικὰ στολίδι, Παρὰ πατέρας θαλερός; ἢ τί γιά τὸν πατέρα, Παρ' ὅ,τι ἔχει ἀπ' τὰ παιδικὰ; Λοιπὸν μες στὴν ψυχὴ σου, Κ' ἐσύ πατέρα, μὴν κρατᾷς μιὰ διάθεση μονάχα,